

Warszawa, dnia 3 grudnia 2025 r.

Szanowni Państwo

Manon Dubois

Riccardo Pelani

COPA- COGECA

Szanowni Państwo,

w imieniu członków Inicjatywy #Hodowcy Razem zrzeszającej hodowców i producentów bydła, trzody chlewnej i drobiu pragniemy bardzo serdecznie podziękować za przygotowanie i udostępnienie raportu dotyczącego wyzwań oraz perspektyw europejskiej produkcji zwierzęcej.

Doceniamy skalę i jakość wykonanej pracy: szeroki zasięg badań, rzetelną analizę opinii rolników z różnych krajów oraz wyraźne wyeksponowanie takich kwestii jak: obciążenia regulacyjne, procedury środowiskowe, dostęp do pracy, opłacalność inwestycji, presja społeczna na sektor oraz wyzwania handlowe. Wiele zidentyfikowanych w raporcie problemów bardzo dobrze oddaje również sytuację polskiej produkcji zwierzęcej.

Z polskiej perspektywy – uwzględniając nasze krajowe prace strategiczne, – chcielibyśmy zaproponować kilka uzupełnień, które mogłyby wzmocnić wnioski raportu oraz ułatwić ich przełożenie na polityki i konkretne działania.

1. Silniejsze powiązanie redukcji emisji z dochodem rolnika oraz nowymi wymogami CSRD / ESG

Raport bardzo dobrze opisuje rosnące wymagania środowiskowe wobec gospodarstw oraz obawy inwestycyjne rolników. Z polskiej perspektywy brakuje jednak mocniejszego akcentu na **nową fałę regulacji związaną z raportowaniem ESG i dyrektywą CSRD**, która dopiero zaczyna oddziaływać na rolnictwo.

W ankiecie silnie wybrzmiewa dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych (IED), ponieważ była już polem do obrony w sektorze wołowiny a w sektorach mleko, trzoda i drób już wywiera skutki w praktyce. Tymczasem **CSRD i raportowanie ESG** nie pojawiają się wprost, ponieważ:

- rolnicy indywidualni jeszcze bezpośrednio **nie odczuwają** tych wymogów,
- obowiązki raportowe dotyczą dziś głównie dużych przedsiębiorstw (przetwórstwo, handel, finanse),
- jednak to właśnie tam rodzi się nowa presja na **dekarbonizację łańcuchów dostaw**, która w kolejnych latach zostanie przeniesiona na gospodarstwa (m.in. poprzez wymagania kontraktowe, systemy jakości, warunki finansowania, premiowanie lub dyskontowanie śladu węglowego).

Z naszego punktu widzenia warto w kolejnych analizach Copa-Cogeca mocniej podkreślić, że:

- redukcja emisji w gospodarstwach będzie coraz częściej wymuszana nie tylko przez przepisy typowo „rolnicze” (WPR, IED),
- ale także przez **mechanizmy raportowania niefinansowego (CSRD, taksonomia, ESG)** i oczekiwania inwestorów wobec przedsiębiorstw skupujących żywiec i sprzedających produkty zwierzęce,
- dlatego potrzebny jest jasny, przewidywalny model: *„rolnik pomaga sektorowi spełnić cele CSRD/ESG → otrzymuje za to konkretną, mierzalną korzyść finansową”* (płatność w ekoschemacie, premia w systemie jakości, lepsze warunki kontraktu lub finansowania).

Bez takiego powiązania istnieje ryzyko, że koszty dostosowania do wymogów CSRD/ESG zostaną w praktyce **przerzucone w dół łańcucha** – na gospodarstwa – bez adekwatnego udziału rolników w korzyściach ekonomicznych wynikających z „odchudzenia węglowego” europejskiej produkcji zwierzęcej.

2. Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości

W dokumentach wdrożeniowych do nowej WPR poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości jest mierzona wskaźnikiem **R.10** który jest definiowany jako:

Lepsza organizacja łańcucha dostaw: odsetek gospodarstw uczestniczących w objętych wsparciem WPR grupach producentów, organizacjach producentów, lokalnych rynkach, krótkich łańcuchach dostaw i systemach jakości

Z polskiej perspektywy uważamy, że **systemy jakości są w tym katalogu form wciąż niedoceniane**, mimo że z punktu widzenia celu R.10 są **równie ważne jak grupy producentów czy krótkie łańcuchy dostaw**:

- Systemy jakości w naturalny sposób **organizują łańcuch dostaw wokół wspólnych standardów** jakości, dobrostanu i środowiska.
- Włączają rolnika w **sformalizowane relacje kontraktowe** z ubojniami, przetwórstwem i handlem, co ułatwia negocjowanie **premii cenowych** i stabilniejszych warunków odbioru.
- Tworzą platformę do wdrażania i wiarygodnego dokumentowania innowacji (np. dodatków paszowych ograniczających emisje GHG, działań dobrostanowych), które następnie mogą być wykorzystywane w raportowaniu **ESG/CSRD** przez kolejne ogniwa łańcucha.
- Wreszcie – w przeciwieństwie do rozproszonych, indywidualnych inicjatyw – systemy jakości pozwalają **skalować dobre praktyki** na większą liczbę gospodarstw, przy zachowaniu kontroli przez niezależne jednostki certyfikujące.

W naszej opinii, konieczne jest, aby w debacie Copa-Cogeca systemy jakości były pokazywane **nie tylko jako „narzędzie marketingowe”, lecz jako pełnoprawny, strategiczny instrument organizacji łańcucha dostaw**, na równi z grupami producentów czy krótkimi łańcuchami. Szczególnie dotyczy to sektorów, takich jak wołowina, mleko, wieprzowina i drobiu w których certyfikowane systemy jakości

mogą stać się głównym nośnikiem dekarbonizacji i podziału wartości dodanej pomiędzy rolników i resztę łańcucha.

3. Pozytywna narracja o roli produkcji zwierzęcej w krajobrazie i klimacie

Raport trafnie opisuje presję opinii publicznej i narastające zarzuty wobec chowu zwierząt. Z polskiego punktu widzenia bardzo ważne jest jednak dopełnienie tego obrazu **pozytywną narracją**:

- Produkcja zwierzęca jest w Polsce i w wielu regionach UE ściśle związane z produkcją roślinną, które sprzyjają bioróżnorodności, retencji wody oraz sekwestracji węgla w glebie.
- Systemy ekstensywne, pastwiskowe mają zupełnie inny „profil środowiskowy” niż najbardziej intensywne systemy produkcji – warto tę różnicę lepiej wyeksponować.
- Produkcja zwierzęca to również zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych dla przyszłych pokoleń
- Produkcja zwierzęca może być postrzegana jako element zrównoważonej diety i gospodarki obiegu zamkniętego, a nie wyłącznie jako źródło emisji.

Sugerujemy, aby w kolejnych wersjach analiz i komunikatów Copa-Cogeca mocniej rozwijała **zrównoważoną narrację o roli produkcji zwierzęcej**, co może pomóc w odbudowie społecznej legitymacji dla sektora i w obronie europejskiego modelu chowu.

4. Doradztwo, cyfryzacja i narzędzia liczenia emisji dla wołowiny

Bardzo pozytywnie oceniamy fragmenty raportu dotyczące automatyzacji, cyfryzacji i nowych technologii. Z polskiej perspektywy warto szczególnie podkreślić potrzebę:

- powszechnie dostępnych **kalkulatorów emisji** dla gospodarstw utrzymujących produkcję zwierzęcą,
- zintegrowania tych narzędzi z systemami doradztwa rolniczego i systemami jakości,
- szkoleń dla doradców i rolników, które pomogą przełożyć dane (emisje, wydajność, zdrowotność) na decyzje zarządcze w gospodarstwie.

Bez wsparcia doradczego oraz prostych, praktycznych narzędzi cyfrowych – dopasowanych do realiów średniego gospodarstwa – ryzyko jest takie, że temat emisji pozostanie abstrakcją, a nie stanie się elementem codziennego zarządzania stadem.

5. Gospodarka obiegu zamkniętego: obornik, gnojowica, biogaz

Doceniamy przedstawione w raporcie dane nt. rozwoju OZE w gospodarstwach. Uważamy jednak, że z perspektywy sektora produkcji zwierzęcej warto mocniej zaakcentować **potencjał obornika i gnojowicy**:

- jako surowca do produkcji biogazu / biometanu,
- jako źródła nawozu pofermentacyjnego,
- oraz jako kluczowego elementu redukcji emisji metanu z magazynowania odchodów.

Z naszego punktu widzenia brakuje w raporcie wyraźnego postulatu wspierania **zintegrowanych projektów typu „produkcja zwierzęca + biogaz + nawozy”**, powiązanych z celami klimatycznymi i bezpieczeństwem energetycznym, a także z systemami jakości wołowiny.

6. Równe warunki konkurencji w handlu

Zgadza się z raportem, że handel i konkurencja z importem spoza UE to jedna z kluczowych obaw rolników. Z polskiej perspektywy chcielibyśmy wzmocnić w tym wątku dwa elementy:

- potrzebę **pełnej wzajemności standardów** (środowisko, dobrostan, bezpieczeństwo żywności, śledzenie pochodzenia) wobec produktów spoza UE;
- oraz konieczność uwzględnienia tych różnic przy projektowaniu ewentualnych instrumentów klimatycznych (np. oznakowanie śladu węglowego, mechanizmy dostosowawcze).

Bez takiego podejścia europejscy producenci żywności i mleka, którzy ponoszą wysokie koszty dostosowania do regulacji unijnych, będą w praktyce karani na rynku globalnym.

Podsumowanie

Jeszcze raz dziękujemy za przygotowanie raportu, który w naszej ocenie stanowi bardzo solidną podstawę do dalszych dyskusji o przyszłości europejskiego sektora produkcji zwierzęcej.

Jako środowisko zaangażowane w realizację polskiej strategii dla sektora produkcji zwierzęcej widzimy dużą zbieżność zdiagnozowanych wyzwań z realiami naszych gospodarstw. Jednocześnie liczymy, że przedstawione powyżej uwagi – dotyczące w szczególności:

- powiązania redukcji emisji z dochodem gospodarstwa,
- wzmocnienia pozycji rolników w łańcuchu dostaw,
- pozytywnej narracji o roli produkcji zwierzęcej,
- wzmocnienia doradztwa i narzędzi cyfrowych,
- lepszego wykorzystania potencjału obornika i biogazu,
- oraz silniejszego akcentu na równe warunki konkurencji w handlu

będą mogły zostać wykorzystane w dalszych pracach Copa-Cogeca nad kształtowaniem unijnej polityki dla sektora produkcji zwierzęcej.

Pozostajemy do Państwa dyspozycji w przypadku potrzeby doprecyzowania naszych uwag lub rozwinięcia współpracy, np. w ramach bardziej szczegółowej grupy roboczej poświęconej dekarbonizacji sektora produkcji zwierzęcej.

Z wyrazami szacunku

Sygnatariusze #HodowcyRazem

Andrzej Kabat
Prezes Zarządu
Polski Związek Hodowców i
Producentów Trzody Chlewnej
„POLSUS”

Grzegorz Brodziak
Prezes Zarządu
Polskiej Federacji Rolnej

Aleksander Dargiewicz
Prezes Zarządu
Krajowego Związku Pracodawców –
Producentów Trzody Chlewnej
POLPIG

Dariusz Goszczyński
Prezes Zarządu
Krajowej Rady Drobiarstwa – Izba
Gospodarcza

Jerzy Wierzbicki
Prezes Zarządu
Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła
Mięsnego

Jacek Klimza
Prezes Zarządu
Polskiego Związku Hodowców
i Producentów Bydła Mięsnego

Paweł Podstawka
Prezes Zarządu
Krajowej Federacji Hodowców
Drobie i Producentów Jaj

Leszek Hądzlik
Prezydent
Polskiej Federacji Hodowców Bydła i
Producentów Mleka

Koordynator inicjatywy #HodowcyRazem- **Grzegorz Brodziak** Prezes Zarządu Polskiej Federacji Rolnej

#HodowcyRazem to inicjatywa 8 największych polskich organizacji zrzeszających krajowych hodowców, której celem jest zrównoważony rozwój produkcji zwierzęcej oraz przekazanie społeczeństwu, mediom, przedstawicielom świata polityki racji i argumentów hodowców i naukowców. Pokazujemy, że chów zwierząt prowadzony jest w oparciu o dobre praktyki, z dbałością o dobrostan zwierząt, a produkty tego chowu są zdrowe i stanowią niezbędny składnik ludzkiej diety